

ปัญหาการนำวิธีพิจารณาความแพ่งมาบังคับใช้โดยอนุโลม
ใน พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“ระบบการพิจารณาพิพากษาคดีในศาล” โดยทั่วไปแล้วจะพบว่าแบ่งออกได้เป็น ๒ ระบบ คือ วิธีพิจารณาคดีใน “ระบบกล่าวหา (Accusatorial System)” และวิธีพิจารณาคดีใน “ระบบไต่สวน (Inquisitorial System)” โดยประเทศไทยวิธีพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมจะเป็นระบบกล่าวหา ส่วนวิธีพิจารณาคดีของศาลปกครองและศาลพิเศษในระบบกฎหมายมหาชนจะเป็นระบบไต่สวน ซึ่งสาระสำคัญของวิธีพิจารณาคดีทั้งสองระบบจะมีรูปแบบวิธีการและขอบเขตอำนาจของศาลในการแสวงหาพยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงแห่งคดีที่แตกต่างกัน กล่าวคือ บทบาทของศาลในระบบกล่าวหาจะเป็นเพียงผู้ตัดสินคดีเท่านั้น ไม่มีอำนาจในการสืบพยานเพิ่มเติมหรือช่วยคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติม ประกอบกับการสืบพยานและการดำเนินกระบวนการพิจารณาก็มีหลักเกณฑ์ที่เคร่งครัดและมีรายละเอียดปลีกย่อยมาก ศาลจึงมีโอกาใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจได้น้อยมาก บางกรณีศาลอาจยกฟ้องทั้งที่ปรากฏว่าจำเลยกระทำความผิดเพราะพยานหลักฐานของโจทก์มีข้อสงสัยและศาลไม่สามารถช่วยโจทก์แสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ ดังนั้น จึงต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้แก่จำเลย ส่วนระบบไต่สวน ศาลจะเป็นผู้สืบพยานสำคัญในการพิจารณาคดี โดยมีอำนาจที่จะสั่งให้มีการสืบพยานเพิ่มเติมหรืองดการสืบพยานก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงให้ได้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และระเบียบวิธีเกี่ยวกับการสืบพยานก็ไม่มีหลักเกณฑ์ที่เคร่งครัด แต่จะเปิดโอกาสให้มีการเสนอพยานหลักฐานสู่ศาลได้ทุกชนิด ศาลจึงมีสิทธิรับฟังพยานบอกเล่าและมีอำนาจใช้ดุลยพินิจได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งไม่ใช่หลักยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย (in dubio pro reo)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายดังกล่าว เนื่องจากในปัจจุบันผู้ประกอบการอาชญากรรม ซึ่งกระทำความผิดกฎหมาย อาญาบางข้อหาได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินหรือจากการสนับสนุนช่วยเหลือการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งเข้าลักษณะเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ตามคำนิยามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเป็นทุนในการขยายวงจรรยาอาชญากรรม หรือประกอบอาชญากรซ้ำอีกเรื่อย ๆ จนขยายวงกว้างสร้างความเดือดร้อนเสียหายอย่างมากต่อประชาชนและระบบเศรษฐกิจจนทำให้ยากแก่การปราบปราม

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีมาตรการสำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ มาตรการป้องกันการฟอกเงิน มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่ง หรือมาตรการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และมาตรการทางอาญาในการปราบปรามผู้กระทำความผิดอาญาฐานฟอกเงิน และในการดำเนินมาตรการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าว มีปัญหาข้อขัดข้องบางประการ เนื่องจากตามหมวด ๖ ตั้งแต่มาตรา ๔๘ จนถึงมาตรา ๕๘ ให้การดำเนินการทางศาลตามหมวดนี้ ให้ยื่นต่อศาลแพ่ง และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ตามนัยมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ในทางปฏิบัติของการดำเนินคดีในชั้นศาลที่ผ่านมา มีปัญหาข้อขัดข้องบางประการที่อาจทำให้การพิจารณาคดี และการใช้

ดุลยพินิจวินิจฉัยคำร้องของศาลในบางคดีไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันและอาจทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติของศาลและพนักงานอัยการซึ่งพอจะสรุปประเด็นปัญหาข้อขัดข้องได้ดังต่อไปนี้

(๑) ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๙ บัญญัติให้การดำเนินการทางศาล ให้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และมาตรา ๕๑ บัญญัติไว้ความว่า เมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการแล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดและคำร้องของผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน การให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดยอนุโลม ในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เป็นความยุ่งยากอย่างมากของการพิจารณาคำร้อง (คำฟ้อง) และทำให้เกิดความสับสนในการพิจารณาคดีของศาล เนื่องจากโดยลักษณะพื้นฐานหรือหลักการพิจารณาคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของการต่อสู้คดีหรือข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับเอกชน โดยรัฐไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียกับคดี แต่คดีฟอกเงิน (มาตรการการดำเนินการกับทรัพย์สิน) และมีใช้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาซึ่งศาลฎีกาได้วางหลักโดยวินิจฉัยไว้ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๕๐ รวมทั้งในบทบัญญัติในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็มีได้มีบทบัญญัติให้รอผลคดีอาญาก่อนศาลมีคำสั่ง อีกทั้งในคดีฟอกเงิน (มาตรการทางแพ่ง) และรัฐมีส่วนได้ส่วนเสียในผลของคำร้อง เมื่อศาลแพ่งพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือสั่งให้นำไปคืนหรือชดใช้คืนให้ผู้เสียหาย (ตามมาตรา ๔๙ วรรคหก กรณีขอให้คุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย) แต่ปรากฏว่ามีบางกรณีศาลชั้นต้นบางองค์คณะให้รอผลคดีอาญา (คดีความผิดมูลฐาน) ก่อน (บางคดีก็ไม่ได้ส่งคำร้องให้รอผลคดีอาญา) ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าในประมวลวิธีพิจารณาความแพ่ง มิได้มีบัญญัติให้นำการรอผลคดีอาญามาประกอบการพิจารณาในการพิพากษาหรือมีคำสั่งแต่ให้ศาลใช้ดุลยพินิจพิจารณามีคำสั่ง ทั้งนี้ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมทั้งกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็มีได้บัญญัติให้ศาลรอผลการพิจารณาของคดีอาญาความผิดมูลฐาน จึงทำให้เกิดความสับสนในการใช้ดุลยพินิจของศาล ตลอดจนคู่ความก็เกิดความไม่เข้าใจหลักการพิจารณาคดีฟอกเงิน

(๒) เมื่อบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้โดยอนุโลม ซึ่งตามกฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติให้คู่ความทำการประนีประนอมยอมความกันได้ และศาลพิพากษาตามยอมความ แต่ปรากฏว่าในคดีฟอกเงินบางคดีเมื่อฝ่ายผู้คัดค้านแถลงว่าจะดำเนินการนำเงินมาชดใช้คืนให้แก่ผู้เสียหายอันเนื่องมาจากบุคคลภายนอกต้องการชดใช้หรือชาระให้เท่ากับราคาทรัพย์สินที่ถูกยึด แต่ศาลไม่อาจพิจารณาพิพากษาตามคำแถลงดังกล่าวได้ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติให้กระทำการได้ ซึ่งมีปัญหาในการบังคับตามคำร้อง (คำพิพากษา) กล่าวคือทรัพย์สินบางรายการในทางปฏิบัติไม่อาจทำการขายทอดตลาดเพื่อนำเงินบางส่วนมาชดใช้คืนให้ผู้เสียหาย

(๓) กรณีการคุ้มครองชั่วคราวในระหว่างพิจารณาคดีฟอกเงิน (มาตรการทางแพ่ง) ตามมาตรา ๕๕ ไม่ได้มีบทบัญญัติให้ชัดเจนในชั้นอุทธรณ์ หรือชั้นฎีกา ทำให้ในบางคดีศาลมีคำสั่ง (พิพากษา) ยกคำร้อง แล้วมีคำสั่งให้เพิกถอนการยึดหรืออายัดชั่วคราว จึงเกิดความสับสนในทางปฏิบัติของศาลและพนักงานอัยการ

(๔) หลักการผลภาระในการพิสูจน์หรือหน้าที่นำสืบ (Legal Burden of Proof) ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นหน้าที่ของผู้คัดค้าน (ผู้ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สิน)

ตามมาตรา ๕๐ และมาตรฐานการพิสูจน์ (Standard of Proof) เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ ซึ่งสรุปว่า หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน เป็นการพิสูจน์ให้เห็นโดยพยานหลักฐานที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือว่าข้อเท็จจริงจะเป็นอย่างนั้น (Proof by the clear and convincing evidence) เห็นว่าศาลควรมีบทบาทมากขึ้นกว่าการ พิจารณาคดีในระบบกล่าวหา โดยควรมีบทบัญญัติให้ศาลมีอำนาจซักถามพยานบุคคลหรือตรวจพิสูจน์พยาน เอกสารสำคัญ ๆ ที่มีผลชี้ขาดผลของคำร้อง (คดี) มิฉะนั้นอาจเกิดความไม่เป็นธรรมในการพิจารณาคดีฟ้องเงินได้ เนื่องจากในการพิจารณาคดีฟ้องเงิน (มาตรการทางแพ่ง) ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดย อนุโลมตามมาตรา ๕๙ ซึ่งมีความยากในการนำบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบทใดมาใช้ บังคับเพื่อมิให้ขัดกับเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิด ความสับสนของศาลและคู่ความ ซึ่งหากมีการตรากฎหมายวิธีพิจารณาคดีฟ้องเงินมาเป็นกฎหมายใช้บังคับ โดยเฉพาะแล้วเห็นว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับคู่ความหรือประชาชนต่อไป

(๕) หากมีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีฟ้องเงินมาใช้บังคับโดยเฉพาะ เห็นว่าควรใช้วิธีการพิจารณา โดยระบบไต่สวน และควรบัญญัติให้มีการพิจารณาคดี เพียงแต่ในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์เท่านั้น เนื่องจาก การพิจารณาคดีในระบบไต่สวนมีการพิจารณาคดีอย่างเข้มข้นในศาลชั้นต้นแล้วได้เกิดความเป็นธรรมอย่างยิ่ง ต่อคู่ความ และจะทำให้รัฐประหยัดค่าใช้จ่าย ในการดำเนินคดี รวมทั้งเกิดความเป็นธรรมอย่างประจักษ์แจ้ง

การนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พิจารณาแล้วเห็นว่าเกิดปัญหาการใช้ ดุลยพินิจของศาลยังมีความลึกลับหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันทำให้ผลของคำสั่งศาลบางคดีไม่เป็นไป ตามหลักการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งเป็นมาตรการพิเศษเพื่อ ปราบปรามหรือตัดวงจรอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นว่ากฎหมายป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงินได้บัญญัติและบังคับใช้มานานถึง ๒๒ ปี แล้ว แต่บางครั้งแนวคิดหรือหลักการกฎหมายที่นำมา ประกอบการพิจารณาคดีและการพิพากษา หรือคำสั่งยังไม่ตกผลึกหรือมีมาตรฐานเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบกับคดีแพ่งทั่วไป ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าสาเหตุสำคัญเกิดจากการที่มาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัตินำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้โดย อนุโลม ซึ่งปัญหาความยุ่งยากแก่การพิจารณาคดี

ดังนั้นเห็นว่าหากมีกฎหมายวิธีสบัญญัติสำหรับใช้ในการพิจารณาคดีฟ้องเงิน (มาตรการทางแพ่ง) โดยใช้วิธีพิจารณาคดีในระบบไต่สวน ซึ่งหลักการให้ศาลมีบทบาทสำคัญในการไต่สวนแสวงหาข้อเท็จจริงหรือ พยานหลักฐานได้อย่างอิสระ เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่คู่ความ ประกอบกับตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน ได้ผลักระการพิสูจน์ (the shift of burden of proof) ไปให้ฝ่ายผู้คัดค้าน (ผู้ ถูกตรวจสอบ) มีหน้าที่นำสืบ (Legal burden of proof) รวมทั้งมาตรฐานการรับฟังพยาน (Standard of proof) โดยศาลใช้ระดับการพิสูจน์ให้เห็นพยานหลักฐานที่ชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือว่าข้อเท็จจริงจะเป็น อย่างนั้น (Proof by the clear and convincing evidence) ซึ่งแตกต่างจากคดีแพ่งทั่วไป และที่ผ่านมาการ พิจารณาคดีฟ้องเงิน (มาตรการทางแพ่ง) ใช้ระบบการพิจารณาคดีแบบกล่าวหา ทำให้ศาลไม่ได้แสดงบทบาท ในการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานอย่างอิสระเพื่อให้การพิจารณาคดีและการใช้ดุลยพินิจเกิดความ ยุติธรรมแก่คู่ความตามหลักการสำคัญของกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด

นอกจากนี้ยังพบว่าหลักการสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กล่าวคือ การตัดวงจรอาชญากรรมโดยมุ่งหมายนำทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน (ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน) ไปเป็นประโยชน์แก่แผ่นดิน (Property in Rem) อันเป็นมาตรการทางแพ่ง (The Measure of Civil Forfeiture) โดยมีได้ผูกพันว่าจำเลยในคดีอาญาความผิดมูลฐานได้ถูกลงโทษแล้วหรือไม่ (non conviction base) กล่าวคือเพียงแต่มีการกระทำความผิดมูลฐานเกิดขึ้นและมีผู้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งเป็นหลักการของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสากลตาม (UN Model Law) แต่ในการตัดสินหรือวินิจฉัยคำร้องฯ บางคดี ยังมีความลักลั่นหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันของการใช้ดุลยพินิจพิพากษาหรือตัดสินคำร้องฯ ของศาลบางองค์คณะ กล่าวคือบางคดีศาลให้รอผลคดีอาญาความผิดมูลฐานก่อน ทั้ง ๆ ที่คดีฟอกเงิน (มาตรการทางแพ่ง) มิใช่เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา โดยศาลฎีกาได้มีแนวบรรทัดฐานการใช้ดุลยพินิจของศาลตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๐๒/๒๕๕๐, ๑๒๕๓/๒๕๕๓, ๑๒๓/๒๕๖๓ แต่ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่หลักการกฎหมายดังกล่าวไม่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงทำให้การพิจารณาคดีและการใช้ดุลยพินิจของศาลขึ้นอยู่กับว่าแต่ละองค์คณะผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีว่ามีความเข้าใจในหลักการสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือไม่ อย่างไร ในการใช้ดุลยพินิจพิจารณามีคำสั่งคดีฟอกเงิน (มาตรการทางแพ่ง)

การนำประมวลวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ อาจทำให้เกิดปัญหาการตีความหรือการใช้ดุลยพินิจของศาลว่าจะนำบทบัญญัติใดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับในประเด็นใด เพื่อให้สอดคล้องหรือเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากแนวคิดหรือหลักการสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นกรณีของรัฐมีวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อตัดวงจรอาชญากรรม โดยมุ่งหมายการดำเนินการกับทรัพย์สินฯ ดังกล่าว และผลลักษณะการพิสูจน์หรือหน้าที่นำสืบไปให้ผู้ถูกดำเนินการกับทรัพย์สินต้องพิสูจน์ที่มาของทรัพย์สินซึ่งมีความแตกต่างจากหลักการพิจารณาคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่เป็นคดีแพ่ง ที่คดีเกิดจากการพิพาทหรือโต้แย้งสิทธิระหว่างเอกชนกับเอกชน หรือเอกชนกับรัฐในฐานะที่เท่าเทียมกัน จึงใช้วิธีพิจารณาคดีในระบบกล่าวหา นอกจากนี้หลักการสำคัญตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบางอย่างเช่นการประนีประนอมยอมความ จะนำมาใช้บังคับกับคดีฟอกเงิน (มาตรการทางแพ่ง) ได้หรือไม่ ยังเป็นประเด็นที่ยังไม่ยุติ

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีมาตรฐานเดียวกัน ในการพิจารณาและมีคำสั่งของศาล จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการตรากฎหมายวิธีสบัญญัติ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีฟอกเงิน) หรือแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ เพื่อใช้เป็นกฎหมายในการพิจารณาคดี (มาตรการทางแพ่ง) และเป็นแนวทางการใช้ดุลยพินิจของศาลโดยการพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนซึ่งเห็นว่าจะให้ความเป็นธรรมแก่คู่ความในการพิจารณาคดีฟอกเงิน (มาตรการทางแพ่ง) มากกว่าเดิม โดยอาจมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

๑. กำหนดให้การพิจารณาคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในความผิดฟอกเงินเป็นระบบไต่สวน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการพิจารณาคดีของศาล ซึ่งศาลมีอำนาจหรือมีบทบาทในการแสวงหาความจริงหรือข้อเท็จจริงโดยอิสระ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่ความ

๒. กำหนดให้มีบทบัญญัติการคุ้มครองชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษ โดยให้ขยายระยะเวลาการยื่นคำขอคุ้มครองชั่วคราวในชั้นอุทธรณ์และฎีกา เนื่องจากคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในความผิดพอกเงินเป็นมาตรการของรัฐซึ่งแตกต่างจากการดำเนินคดีของคู่ความในคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

๓. กำหนดให้มีหลักการประนีประนอมยอมความในคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในคดีพอกเงิน ซึ่งมีผู้เสียหายและมีการร้องขอให้ประนีประนอมยอมความ โดยการนำเอาทรัพย์สินอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมาชดใช้คืน ก็อาจดำเนินการได้